

Талдысай жалпы орта білім беретін мектебі

«Тоғызқұмалақ» үйрмесі

Жетекшісі: Сырмаханов Ш.К

2025- 2026 оқу жылы

Түйіндеме

Фамилиясы: Сырмаханов

Аты: Шерхан

Әкесінің аты: Кожобекович

Туған жылы: 01.11.1973ж

Мамандығы: Дене тәрбиесі және биология пәндерінің мұғалімі

Бітірген оқу орны, жылы: Қ. Жұбанов атындағы Ақтөбе университеті, 1997 жыл

Ұлты: қазақ

Жынысы: ер

Азаматтығы: ҚР азаматы

Санаты: сарапшы

Курстан өткен жылы: 2025 жыл

Педагогикалық еңбек өтілі: 28 жыл

Мекен жайы: Ақтөбе облысы, Әйтеке би ауданы, Талдысай ауылы

Тоғызқұмалақ үйірмесінің кестесі

Күндері	Дүйсенбі	сәрсенбі	Бейсенбі	Ескерту
Уақыты	9.50-10.35	16.40-17.25	10.40-11.25	

Үйірме жетекшісі: Сырмаханов Ш

Тоғыз құмалақ үйірмесіне қатысатын оқушылар тізімі.

2025-2026 оқу жылы

№	Оқушының аты-жөні	Сынып
1	Асқар І	3а
2	Райкүл Ә	4а
3	Ғалымжанұлы Н	4а
4	Сабырұлы Б	4а
5	Әбидолла Б	4а
6	Төреханов А	5а
7	Асқар Ж	7а
8	Жолмағанбет Н	7а
9	Асқарқызы Н	7а
10	Серікқали А	7а
11	Төлегенова А	8а
12	Сабырқызы А	8а
13	Ешімбаев Н	9а
14	Серікқали Н	4а
15	Биболатқызы Е	7а
16	Әбдіқалық А	4а
17	Нұрберген М	7а
18	Асқар Н	9а
19	Әубәкір Ф	9а
20	Ердаулетқызы Ж	5а

Үйірме жетекшісі

Сырмаханов Ш.К

№ 1 «26» 08 2025 ж.
Педсоветте қаралды

М.Т. Бимагамбетова
Мектеп директоры м.п

С.Б. Биртаева
Ойатек би ауданының білім
бөлімінің басшысы

Тақырыбы: «Тоғызқұмалақ»

(Спорттық үйірме)

Сыныбы: 3-9

Орындады: Сырмаханов Ш. К

Ә/Б отырысында қаралды: *м.т.*

Сырмаханова Л. Қ

(Ә/Б жетекшісі)

№ 1 хаттама 26

күні 08 айы 2025 ж

Тексерілді: *м.т.* М.Т.

Бимагамбетова

оқу-тәрбие ісінің меңгерушісі

Тоғызқұмалақ үйірмесінің жылдық жоспары.

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Өтілетін мерзімі
1.	Қазақстандағы спорттың даму жолы	1	01.09\ 03.09
2.	Тоғызқұмалақ ойынының тарихы.	2	03-04.09
3.	Ойынның ережесі мен ерекшеліктері.	4	08-10-11-15.09
4.	Тоғызқұмалақ тақтасы.	4	17-18-22-24.09
5.	Тоғызқұмалақ отауларының атаулары.	4	25-29.09, 01-02.10
6.	Тұздық алу ережелері.	5	06-08-09-13-15.10
7.	Ойын бастамалары.	5	16-20-22-23.10-03.11
8.	Ойын ортасы.	5	05-06-10-12-13.11
10.	Ойын соңы.	5	17-19-20-24-26.11
11.	Ойынды жазып тәртібі.	5	27.11-01-03-04-08.12
12.	Жүрістерге түсінік.	5	10-11-15-17-18.12
13.	Ашық және жабық отаулар.	4	22-24-25.12-08.01
14.	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	5	12-14-15-19-21.01
15.	Тоғызқұмалақ этюдтері.	5	22-26-28-29.01-02.02
16.	Атсырау	4	04-05-09-11.02
17.	Байлау қойып ойнау.	5	12-16-18-19-23.02
18.	Айырбасқа шақыру.	5	25-26.02-02-04-05.03
19.	Осал отауларға шабуыл	5	09\11-11-12-16-18.03
20.	Құмалақтарды шабуылға ыңғайлы орналастыру.	5	30.03-01-02-06-08.04
21.	Комбинация тәсілі арқылы тұздық алу.	5	09-13-15-16-20.04
22.	Этюдтер шешу	5	22-23-27-29-30.04
23.	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	5	04-06-07/11-11-13.05
24.	Тұздық алу ережелері	4	14-18-20-21.05

Барлығы : 102 сағат

2025-2026 оқу жылындағы «Тоғызқұмалақ» үйірмесінің жылдық талдауы

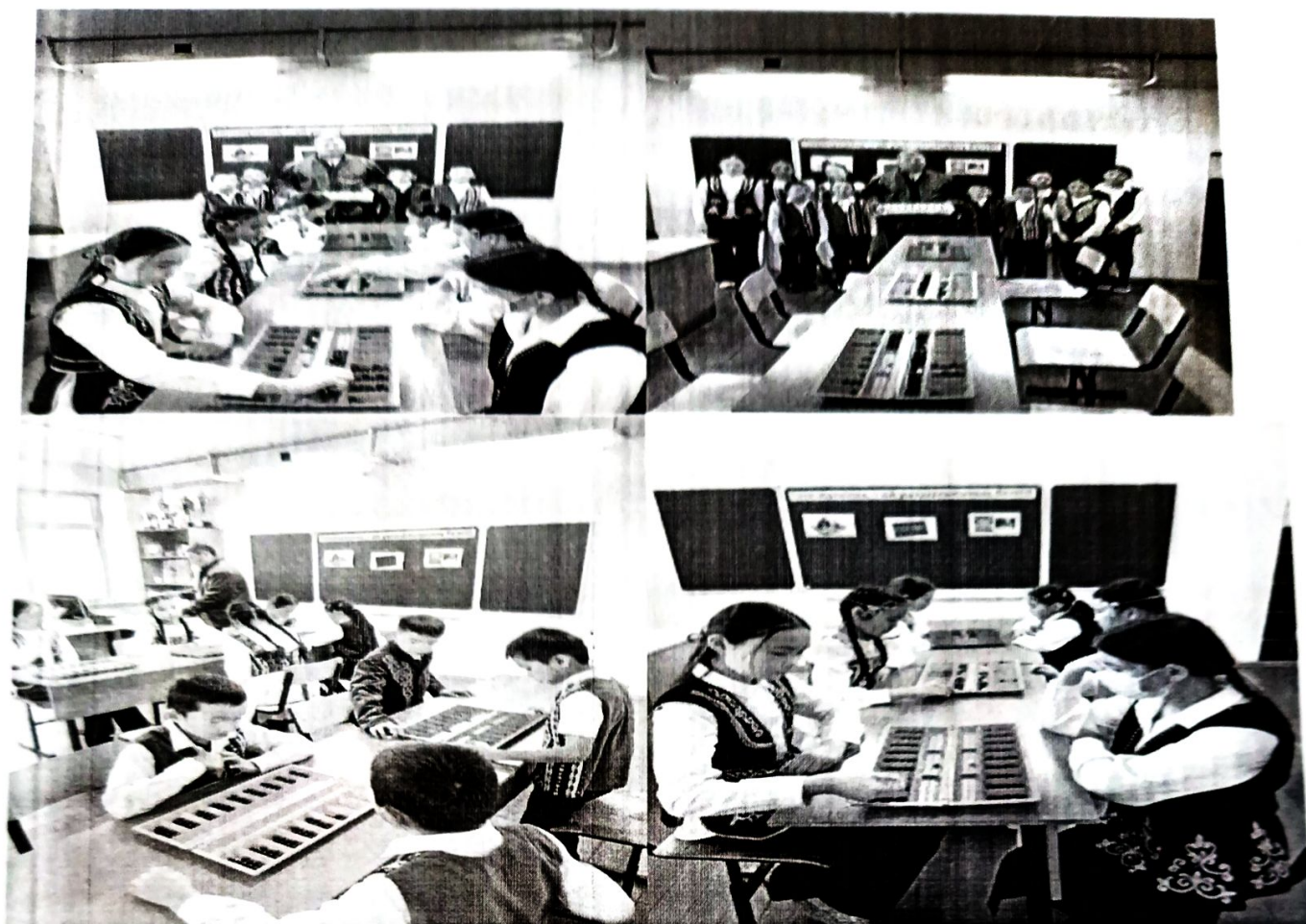
2025-2026 оқу жылында «Тоғызқұмалақ» үйірмесіне жалпы 20 оқушы тұрақты қатысты. Үйірме сабақтары аптасына үш рет – дүйсенбі, сәрсенбі және бейсенбі күндері жүргізілді. Үйірменің негізгі мақсаты – оқушыларға ұлттық ойынның қыр-сырын меңгерту, логикалық ойлау қабілеттерін дамыту, ұлттық құндылықтарды дәріптеу және бос уақыттарын тиімді ұйымдастыру болды.

Тоғызқұмалақ – халқымыздың ұлттық мұрасы, терең ойлауды, сабырлылық пен шапшаң есептеуді талап ететін зияткерлік ойын. Үйірме барысында оқушылар ойын ережелерімен танысып қана қоймай, түрлі әдіс-тәсілдерді меңгеріп, өзара тәжірибе алмасты.

1-тоқсанда үйірме бағдарламасына сәйкес оқушылар тоғызқұмалақтың шығу тарихы, Қазақстан Республикасындағы даму барысы, ойын ережелері мен ерекшеліктері туралы мәліметтер алды. Сонымен қатар тоғызқұмалақ тақтасының құрылысын, отау атауларын, тұздық алу жолдарын меңгерді. Оқушылар ұлттық ойынға қызығушылық танытып, алғашқы ойын дағдыларын қалыптастырды.

2-тоқсанда оқушылар отауларды жабу, қарсыластың отауларына шабуыл жасау жолдары, қорғаныс тәсілдері мен тактикалық шеберліктерді игерді. 2025 жылдың 4 желтоқсанында «Тоғызқұмалақ – ой ұшқырлығының белгісі» тақырыбында танымдық іс-шара өткізілді. Іс-шара барысында тоғызқұмалақтың шығу тарихы мен қазіргі даму жолдары туралы түсінік беріліп, оқушылар арасында жолдастық кездесулер ұйымдастырылды.

3-токсанда жоспарға сәйкес оқушылар жүрістердің санын есептеу, тоғызқұмалақ этюдтері, атсырау, байлау қойып ойнау, айырбасқа шақыру, осал отауларға шабуыл жасау тәсілдерін меңгерді. Наурыз айында 4-9 сынып оқушылары арасында мектепішілік жарыс ұйымдастырылды.

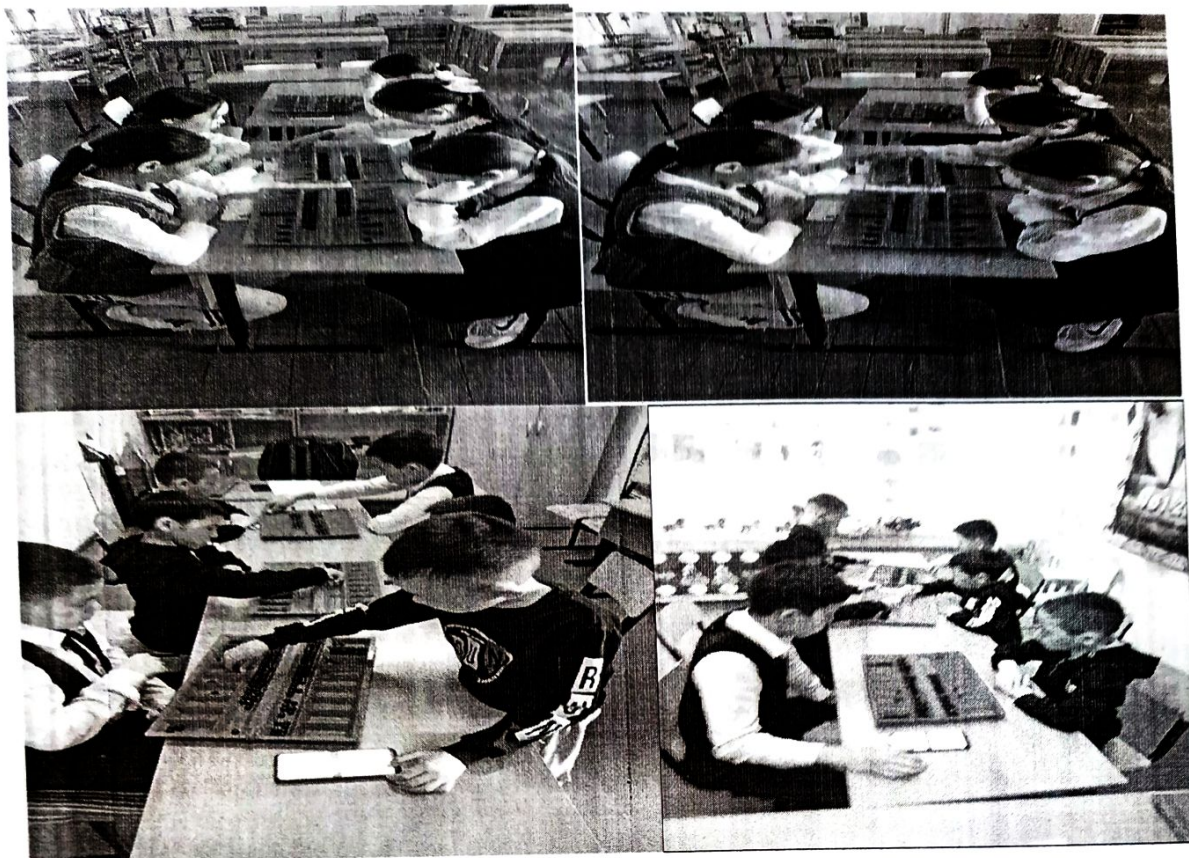
Жарыс қорытындысы бойынша:

Қыздар арасында:

- 1-орын – Төлегенова А.
- 2-орын – Серікқали Н.
- 3-орын – Асқарқызы Н.

Ұл балалар арасында:

- 1-орын – Төреханов А.
- 2-орын – Серікқали А.
- 3-орын – Райқұлұлы Ә.

4-тоқсанда оқушылардың жыл бойы алған білімдері мен тәжірибелерін жетілдіру жұмыстары жүргізілді. Үйірме мүшелері тоғызқұмалақ ойынындағы тактикалық және логикалық есептерді шешу жолдарын талдап, тәжірибелік ойындар арқылы шеберліктерін шыңдады. Оқушылар арасында өзара жарыстар ұйымдастырылып, ойын мәдениетін сақтау, қарсыласқа құрмет көрсету, ұқыптылық пен шыдамдылық қасиеттері қалыптастырылды. Жыл соңында оқушылардың ойынға деген қызығушылығы артып, логикалық ойлау қабілеттері мен есептеу дағдыларының дамығаны байқалды.

Жылдық қорытынды бойынша үйірме жұмысы жоспарға сай жүргізіліп, өз мақсатына жетті. Оқушылар ұлттық ойынға қызығушылық танытып, тоғызқұмалақ ойынының негізгі ережелері мен тактикаларын меңгерді. Үйірме жұмысы арқылы оқушылардың ойлау қабілеттері дамып, ұлттық құндылықтарға деген құрметі артты.

Үйірме жетекшісі:

Сырмаханов Ш.

Тоғызқұмалақ

[illegible]

Шерхан Кожобекович Сырмаханов

[illegible]

Тоғызқұмалақ

[illegible]

Шерхан Кожобекович Сырмаханов

[illegible]

Күні, айы	Тақырыптар	Үй тапсырмасы
11.12	Жүрістерге түсінік.	
15.12	Жүрістерге түсінік.	
17.12	Жүрістерге түсінік.	
18.12	Жүрістерге түсінік.	
22.12	Ашық және жабық отаулар.	
24.12	Ашық және жабық отаулар.	
25.12	Ашық және жабық отаулар.	
08.01	Ашық және жабық отаулар.	
12.01	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	Қарастырылмаған
14.01	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	
15.01	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	Қарастырылмаған
19.01	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	Қарастырылмаған
21.01	Жүрістердің санын есептеу жолдары.	Қарастырылмаған
22.01	Тоғызқұмалақ этюдтері.	Қарастырылмаған
26.01	Тоғызқұмалақ этюдтері.	Қарастырылмаған
28.01	Тоғызқұмалақ этюдтері.	Қарастырылмаған
29.01	Тоғызқұмалақ этюдтері.	
02.02	Тоғызқұмалақ этюдтері.	Қарастырылмаған
04.02	Атсырау	Қарастырылмаған
05.02	Атсырау	Қарастырылмаған
09.02	Атсырау	Қарастырылмаған
11.02	Атсырау	Қарастырылмаған
12.02	Байлау қойып ойнау.	Қарастырылмаған
16.02	Байлау қойып ойнау.	Қарастырылмаған
18.02	Байлау қойып ойнау.	Қарастырылмаған
19.02	Байлау қойып ойнау.	Қарастырылмаған
23.02	Байлау қойып ойнау.	Қарастырылмаған
25.02	Айырбасқа шақыру.	Қарастырылмаған
26.02	Айырбасқа шақыру.	Қарастырылмаған
02.03	Айырбасқа шақыру.	Қарастырылмаған
04.03	Айырбасқа шақыру.	Қарастырылмаған
05.03	Айырбасқа шақыру.	Қарастырылмаған
11.03	Осал отауларға шабуыл.Осал отауларға шабуыл	
12.03	Осал отауларға шабуыл	Қарастырылмаған
16.03	Осал отауларға шабуыл	
18.03	Осал отауларға шабуыл	
30.03	Күмалақтарды шабуылға ыңғайлы орналастыру	
01.04	Күмалақтарды шабуылға ыңғайлы орналастыру	
02.04	Күмалақтарды шабуылға ыңғайлы орналастыру	
06.04	Күмалақтарды шабуылға ыңғайлы орналастыру	
	Сәбақтар саны: 40	

Тоғызқұмалақ

[illegible]

Шерхан Кожобекович Сырмаханов

[illegible]

Күні, айы	Тақырыптар	Үй тапсырмасы
08.04	Құмалахтардың шабуылға шығарылы орналастыру	
09.04	Комбинация тәсілі арқылы тұздық алу	
13.04	Комбинация тәсілі арқылы тұздық алу	Қарастырылмаған
15.04	Комбинация тәсілі арқылы тұздық алу	Қарастырылмаған
16.04	Комбинация тәсілі арқылы тұздық алу	Қарастырылмаған
20.04	Комбинация тәсілі арқылы тұздық алу	
22.04	Этюдтер шешу	
23.04	Этюдтер шешу	
27.04	Этюдтер шешу	
29.04	Этюдтер шешу	
30.04	Этюдтер шешу	
04.05	Жүрістердің санын есептеу жолдары	
06.05	Жүрістердің санын есептеу жолдары 2 Жүрістердің санын есептеу жолдары	
13.05	Жүрістердің санын есептеу жолдары	
14.05	Жүрістердің санын есептеу жолдары	
18.05	Тұздық алу ережелері	
20.05	Тұздық алу ережелері	
21.05	Тұздық алу ережелері	
	Сабақтар саны: 18	